

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО
Філологічний факультет
Кафедра германської філології**

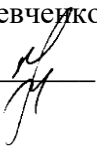

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор із науково-педагогічної
роботи **Н.В. Михальченко**
«30» серпня 2023 р.

**ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ІСТОРІЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ**

**Ступінь бакалавра
Галузь знань 01 Освіта/ Педагогіка
Спеціальність: 014 Середня освіта
Предметна спеціальність: 014.02 Середня освіта (Мова і література (англійська))
ОП: «Англійська та друга іноземна мова (німецька)»**

Програму розроблено та внесено: Миколаївський національний університет імені В. О. Сухомлинського

РОЗРОБНИКИ: Розробники: Шевченко І.В., ст. викладач кафедри германської філології, доктор філософії в галузі освіти

РЕЦЕНЗЕНТ: доктор педагогічних наук, професор, кафедри західних та східних мов та методики їх навчання Південноукраїнського національного педагогічного університету ім. К.Д. Ушинського, Т.М.Яблонська

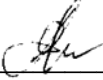
Програму схвалено на засіданні кафедри германської філології

Протокол № 1 від 28.08. 2023 р.

Завідувач кафедри германської філології (Мироненко Т.П.)

Програму погоджено навчально-методичною комісією філологічного факультету

Протокол № 1 від 28.08.2023 р.

Голова навчально-методичної комісії (Дем'яненко О.Є.)

Програму погоджено навчально-методичною радою університету

Протокол № 12 від 30.08.2023 р.

Голова навчально-методичної ради університету

Анотація

У процесі вивчення дисципліни студенти засвоюють знання щодо поступової зміни англійської мови як історичного явища. Розглядаються події зовнішньої історії та їх вплив на зміни в англійській мові, фонетичні, граматичні, лексичні зміни. Також, окреслено ефективність застосування інформаційно-комунікаційного комплексу; схарактеризовано систему аудиторних занять у ЗВО (лекція, практичне, семінарське, лабораторне заняття), технологію організації самостійної роботи студентів та практичної підготовки (види практик у ЗВО, компоненти виробничої практики); розкрито особливості змішаного навчання і роль дистанційного в його системі; інформаційно-освітні ресурси дистанційного навчання; з'ясовано види навчально-дослідницької, науково-дослідницької роботи (навчально-дослідницька робота, науково-дослідницька робота, науково-організаційні заходи) майбутнього філолога; складники його науково-комунікативної компетентності.

Ключові слова: історія англійської мови, фонетичні, граматичні зміни, технологія навчання, аудиторні заняття, позааудиторна робота, змішане навчання, дистанційне навчання, науково-дослідницька робота.

Summary

In the process of studying the discipline, students get knowledge about the gradual change of English as a historical phenomenon. The events of inner history and their influence on changes in the English language, phonetic, grammar, lexical changes are considered. Also, the effectiveness of the application of information and communication complex is outlined; the system of classroom classes in Higher Educational Establishments (a lecture, a seminar, a lesson), technology of organization of independent work of students and practical training (types of practices, components of industrial practice) are characterized; features of blended learning and the role of distance learning in its system are revealed; information and educational resources of distance learning; the types of educational-research, research-research work (educational-research work, research-work work, scientific-organizational measures) of the future philologist are clarified; components of his scientific and communicative competence.

Key words: history of the English language, phonetic, grammar changes, learning technology, classes, extracurricular activities, blended learning, distance learning, research work

ВСТУП

Програма вивчення нормативної навчальної дисципліни **“Історія мови ”** складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів за спеціальністю «014 Середня освіта (Мова і література)» за освітньо-професійною програмою «Мова і література (англійська та друга іноземна мова)».

Предметом вивчення навчальної дисципліни є історія англійської мови

Міждисциплінарні зв'язки: “Практична фонетика”, “Теоретична фонетика”, “Практична граматики”, “Теоретична граматики”, “Лексикологія” та ін.

Мета: основною метою курсу «Історія мови» є:

практична: ознайомити студентів з історією виникнення та розвитку англійської мови у зв'язку з історією народу, соціальними та політичними змінами в країні та розвитком культури. Необхідно при цьому показати місце англійської мови серед інших мов германського ареалу.

когнітивна: формувати у студентів когнітивну компетенцію у взаємозв'язку з іншими видами компетенцій;

емоційно-розвиваюча: формувати у студентів позитивне ставлення до оволодіння як мовою, так і культурою англомовного світу;

освітня: розвивати у студентів здатність до самооцінки і самовдосконалення, що допоможе їм успішно завершити курс вищої освіти і стане передумовою їх наступного професійного росту;

професійна: формувати у студентів професійну компетенцію шляхом ознайомлення їх з різними методами і прийомами навчання іноземної мови та залучення до виконання професійно орієнтованих завдань;

виховна: виховувати і розвивати у студентів почуття самосвідомості; формувати вміння міжособистісного спілкування, необхідні для повноцінного функціонування як у навчальному середовищі, так і за його межами.

Завдання курсу: надати знання студентам з історії виникнення та розвитку англійської мови у зв'язку з історією народу, соціальними та політичними змінами в країні та розвитком культури.

Передумови для вивчення дисципліни: курс тісно пов'язаний із теоретичними проблемами педагогіки (дидактика) а також із практичними та теоретичними дисциплінами, які студент засвоїв протягом здобуття ступеня бакалавра..

Програмні результати навчання:

ПРН-1 Знання та розуміння предметної галузі й розуміння професійної діяльності. Уміння оперувати сучасним категоріально-термінологічним апаратом мовознавства, знання найважливіших філологічних вітчизняних і зарубіжних наукових шкіл.

ПРН-3 Знання фундаментальних дисциплін (методики навчання фахових дисциплін, теорії мови).

ПРН-4 Здатність до пошуку, оцінювання, інтерпретації та синтезу наукової інформації, отриманої з різних джерел: спеціалізованої літератури, ЗМІ, перспективного педагогічного досвіду тощо. Вивчення інформаційних технологій та методики їх застосування в навчанні й науковій діяльності фахівця; закладання основ неперервного підвищення рівня ІКТ-готовності студентів та її постійного оновлення у професійній діяльності.

ПРН-5 Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.

ПРН-6 Володіння різноплановими методами й способами перевірки знань.

ПРН-7 Здатність до пошуку, оцінювання, інтерпретації та синтезу наукової інформації, отриманої з різних джерел.

У результаті вивчення навчальної дисципліни у студента повинні бути сформовані такі компетенції:

I. Загальнопредметні компетентності:

ЗК 1. Дотримання етно-, соціокультурних традицій, звичаїв, норм, етикету; а саме культура нормативної поведінки, етикету, соціальної взаємодії.

ЗК 2. Актуальна готовність використання загальнокультурного індивідуального фонда знань (гуманітарних, економічних, правових тощо), сформованого змістом вищої освіти в процесі розв'язання завдань соціальної взаємодії, а саме культура інтелектуальної і предметної діяльності, культура інтелекту.

ЗК 3. Орієнтування в основних ціннісно-смыслових домінантах сучасного світу, країни, суспільства.

II. Фахові компетентності:

ФК 1. Студент повинен знати періодизацію історії англійської мови.

ФК 2. Найважливіші письмові пам'ятники стародавнього, середнього і новоанглійського періодів.

ФК 3. Основні закономірності розвитку англійської мови в області граматики.

ФК 4. Основні фонетичні зміни, що привели до формування сучасної фонологічної системи англійської мови.

ФК 5. Основні джерела поповнення словникового складу.

ФК 6. Студент повинен вміти розкривати закономірності розвитку англійської мови, її словникового складу; граматичної будови та фонетичної системи в нерозривному зв'язку з історією народу;

ФК 7. Підвищувати свій загальноосвітній рівень та якість філологічної підготовки;

ФК 8. Вдосконалювати навички самостійної роботи з лінгвістичними матеріалами, що вивчаються.

3. Програма навчальної дисципліни

Кредит 1. Загальна характеристика германських мов. Англійська мова стародавнього періоду.

Тема 1. Предмет і завдання курсу “Історія основної мови”. Лінгвістичні зміни.

Германські мови як одна із груп індоевропейських мов. Сучасні германські мови, їх класифікація та поширення. Загальні особливості германського ареалу. Основи періодизації історії англійської мови. Англійська мова давнього періоду. Історичні події періоду.

Тема 2. Фонетичний лад англійської мови давнього періоду. Основні фонетичні зміни.

Морфологічний ряд англійської мови давнього періоду. Загальні особливості давньоанглійської морфологічної системи. Синтаксичний лад англійської мови давнього періоду. Словниковий склад англійської мови давнього періоду. Загальна характеристика власне англійської мови. Два основних засоби поповнення основного складу англійської мови. Латинські запозичення.

Кредит 2. Англійська мова середньовіччя.

Тема 3. Давньоанглійське письмо. Латинське письмо в Англії. Фонетичний принцип давньоанглійського письма. Основні писемні пам'ятки давньоанглійського періоду.

Англійська мова середнього періоду. Загальна характеристика мови. Основні історичні події періоду. Мовна ситуація в Англії в XI-XII ст. Латинська мова як мова церкви. Французька мова в середньовічній Англії. Зміни в середньовічній орфографії. Фонетичний лад англійської мови середньовічного періоду.

Кредит 3. Англійська мова нового періоду.

Тема 4. Граматична будова англійської мови середнього періоду. Граматичні зміни у середньоанглійському періоді. Словниковий склад англійської мови середнього періоду. Поповнення словникового складу шляхом запозичень із інших мов.

Англійська мова нового періоду. Загальна характеристика. Мова новоанглійського періоду – мова англійської нації. Становлення національної мови. Утворення англійської мови на основі лондонського діалекту. Становлення письмового стандарту до XVII ст. Система орфографії. Фонетичний лад.

Кредит 4. Словниковий склад англійської мови нового періоду.

Тема 5. Велике зрушення голосних як прояв нової кореляції контакту в системі англійського наголошеного вокалізму. Граматична будова англійської мови нового періоду. Словниковий склад англійської мови нового періоду.

Тема 6. Поповнення словникового складу шляхом запозичень із інших мов. Роль численних запозичень у створенні етимологічно-змішаного словникового складу англійської мови.

Рекомендована література

Базова

1. Верба Л.Г. Історія англійської мови. – Вінниця, „Нова книга”, 2004.

Допоміжна

2. Буніятова І.Р. Еволюція гіпотаксису в германських мовах (IV – XIII ст.): Монографія. – К., 2003.
 3. Гусар Н.І. Структура та функції абсолютної дієприкметникової конструкцій у середньоанглійській мові: Дис... канд. філол. наук. 10.02.2004 – К., 2002.
 4. Навчально-методичний посібник «Історія основної мови» (для самостійної роботи студентів /І. В. Шевченко. – Миколаїв, МНУ імені В. О. Сухомлинського, 2017. – 164 с
 5. Семененко Г.М. Підрядні речення обставини в давньоанглійській мові: структура та функціонування: Дис... канд. філол. наук. 10.02.2004 – К., 2003.
 6. Снісаренко І.Є. Інфінітивна конструкція з прийменником for у середньоанглійській мові: семантика та функціонування: Диск... канд. філол. наук: 10.02.2004. – К., 2002.
 7. Студенець Г.І. Історія англійської мови в таблицях. – К., 1998. – Москва, 1953.
 8. Шахрай О.Б. Короткий історичний довідник з фонетики й морфології англійської мови. – Київ, 1971.
 9. The Cambridge History of the English Language/ - Cambridge: Cambridge Univ. Press. – Vol. 1 – 2, 1996.
 10. Campbell A. Old English Grammar. – Oxford: Clarendon Press, 1059.
 11. Jespersen O. Growth and Structure of the English Language. – Leipzig. 1935.
 12. Schlauch V. The English Language of Modern Times (since 1400). – Warszawa. – London, 1964.
 13. Strang B.A. History of English. – London, 1970.
- Wyld H.C. A History of Modern Colloquial English. – London.

<https://www.youtube.com/watch?v=osMfsmEcbhs>

<http://www.booksshare.net/index.php?id1=4&category=linguistics&author=arakin-vd&book=2003>

<http://www.twirpx.com/files/languages/english/history/>

<http://list-english.ru/historyreview.html>

<http://padaread.com/?book=17977>

<http://uchebnik-online.net/book/155-istoriya-anglijskogo-yazyka-uchebnoe-posobie-arakin-vd.html>

<http://englishtesthelper.ru/knig3.html>

<https://www.native-english.ru/articles/history>

<http://www.labyrinth.ru/books/249205/>

<http://list-english.ru/pdfschoools/Hist1.pdf>

http://www.fld.mrsu.ru/wp-content/uploads/2010/02/metod_Gavaeva_Chubarova_2010.pdf

<https://www.ranez.ru/article/id/661/>
<http://www.imperiya.net/england.htm>
[http://www.e-reading.club/bookreader.php/1008867/Azimov -
_Istoriya_Anglii._Ot_lednikovogo_perioda_do_Velikoy_hartii_volnostey.html](http://www.e-reading.club/bookreader.php/1008867/Azimov_-_Istoriya_Anglii._Ot_lednikovogo_perioda_do_Velikoy_hartii_volnostey.html)
http://adelanta.info/encyclopaedia/politics/Dickens/glava_I/
<https://www.youtube.com/watch?v=ZKM2rJSoY3s>
<http://silonov.narod.ru/parents/engl02.htm>
<http://historylib.org/historybooks/A--L--Morton- Istoriya-Anglii/>
<http://www.twirpx.com/file/236693/>
http://royallib.com/read/shtokmar_valentina/istoriya_anglii_v_srednie_veka.html#0
http://adelanta.info/encyclopaedia/politics/england_aftermidl/

4. Форма підсумкового контролю успішності навчання: залік

5. Засоби діагностики успішності навчання:

Підготовка доповідей і презентацій.